

Lidar con Corea do Norte

Description

O mundo condenou unanimemente a nova explosión nuclear norcoreana. Servirá de algo? É probable que se repita o escenario das anteriores probas (2006, 2009 e 2013), co Consello de Seguridade da ONU impoñendo novas sancións de diverso cariz. O certo é que si algo demostra esta última proba é a inutilidade das sancións, por si soas, para resolver o problema. É máis que probable que EEUU, Xapón ou Corea do Sur, entre outros, reclamen aumentar a presión sobre Pyongyang que, con seguridade, atopará en China importantes resistencias, si non formais, polo menos prácticas. Si Beijing sumouse ás sancións adoptadas en 2013, voces críticas suxiren que a súa laxitude na aplicación -especialmente os controis fronteirizos- fixo posible este novo desafío norcoreano.

O mundo condenou unanimemente a nova explosión nuclear norcoreana. Servirá de algo? É probable que se repita o escenario das anteriores probas (2006, 2009 e 2013), co Consello de Seguridade da ONU impoñendo novas sancións de diverso cariz. O certo é que si algo demostra esta última proba é a inutilidade das sancións, por si soas, para resolver o problema. É máis que probable que EEUU, Xapón ou Corea do Sur, entre outros, reclamen aumentar a presión sobre Pyongyang que, con seguridade, atopará en China importantes resistencias, si non formais, polo menos prácticas. Si Beijing sumouse ás sancións adoptadas en 2013, voces críticas suxiren que a súa laxitude na aplicación -especialmente os controis fronteirizos- fixo posible este novo desafío norcoreano.

Sexa ou non do todo certo, China móvese no terreo da ambigüidade. A súa disconformidade coa actitude norcoreana é evidente e o propio Xi Jinping, xa en 2013, no Foro Boao para Asia, aludiu veladamente á irresponsabilidade de quen se arriscan a provocar o caos rexional actuando de forma unilateral. O presidente chinés reuniuse ata seis veces coa mandataria surcoreana pero nin unha soa vez con Kim Jong-un. Dito isto, unha presión radical por parte de China -que afecte, por exemplo, aos subministros de enerxía ou de alimentos- podería provocar un serio risco de desestabilización do réxime ou ata o seu colapso, suxerindo non menos temidos impactos xeopolíticos -con EUA liderando a unificación da península ás súas portas- e humanitarios. A China cústalle igualmente desembarazarse a treto do seu compromiso histórico con Corea do Norte, onde tres millóns de voluntarios participaron na guerra dos anos cincuenta, dos cales 180.000 faleceron loitando. Iso explica que a actitude chinesa, distanciándose cada vez máis do proceder de Pyongyang, incorpore grandes doses de prudencia e apele a unha solución integral que asegure a desnuclearización da península.

Por si só, o despregue de bombardeiros ou a mellora das dotacións militares estadounidenses en Seúl pouco poden axudar a saír do actual círculo vicioso. Pola contra, fortalecerá en Pyongyang a idea de que só a preservación da súa capacidade nuclear é garantía de supervivencia.

Deixar correr o tempo e esperar a que o réxime de Kim Jong-un se derrube tampouco parece boa idea. A situación interna parece inamovible e os signos de endurecemento abundaron nos últimos tempos con purgas intimidatorias dunha contundencia propia doutro tempo. Neste sentido, cabe tomar nota de que a vulnerabilidade económica de Corea do Norte mitigouse, en parte, como consecuencia do descubrimento de importantes reservas de terras raras, as segundas máis importantes do mundo tralas chinesas. O illamento do réxime, por outra banda, moderouse tralo achegamento propiciado por Moscova desde 2014 con perspectivas de reanudación dos vínculos da guerra fría con negocios que abarcan a enerxía, a minería ou os transportes. Esta posibilidade ofrece ás autoridades norcoreanas outras alternativas ás chinesas, ata agora as únicas decididas a arriscarse con investimentos significativos nalgúns sectores. E algunhas empresas chinesas con investimentos na zona notárono de forma expedita (caso do grupo mineiro Xiyang). En consecuencia, as perspectivas dun empeoramento substancial da situación socioeconómica, a día de hoxe, habería que poñelas en dúbida.

Trala conclusión do acordo nuclear con Irán en agosto do ano pasado, Pyongyang, socio de Teherán no “eixe do mal” do presidente Bush, recorda a EUA que ese podería ser o camiño e que na península coreana podería iniciarse un diálogo con similar resultado final. Con Barack Obama no último tramo do seu mandato non parece fácil, pero no seu balance o problema norcoreano figurará como un dos fracasos máis soados da súa política de preservación da non proliferación nuclear.

China tamén recorda os seus deberes a EUA neste aspecto e invita a renovar o diálogo hexagonal (as dúas Coreas, EUA, Xapón e Rusia) para lograr un desmantelamento constatable do arsenal nuclear norcoreano. O aumento das tensións territoriais nos mares de China meridional e oriental é xa suficiente quebradizo de cabeza para Beijing como para que Pyongyang bote máis leña ao lume da inestabilidade na súa veciñanza contigua. O temor a que o Pentágono redobre a súa presenza militar na zona no marco da estratexia *Pivot to Asia* xera angustia e incomodidade en Beijing coa mirada posta en ambiciosos proxectos económicos para a rexión que poderían verse condicionados.

O exemplo iraniano indícanos que non son as sancións -nin moito menos as aventuras intervencionistas- senón o diálogo o camiño que pode conducir a unha solución estable e duradeira. Ten os seus riscos e o será todo menos fácil, pero esa política común, máis aló das condenas, representa a única esperanza de acabar cun réxime militarizado que non dubida en usar incluso o poder nuclear para lexitimarse internamente.

APARTADOSTEMATICOXEOGRAFICOS

Península Coreana

ETIQUETAS

China Corea do Norte Kim Jong-Un desnuclearización Peninsula coreana

IDIOMA

Galego

Date Created

Xaneiro 12, 2016

Meta Fields

Autoria : 3717

Datapublicacion : 2016-01-12 00:00:00